

Seminarium om digital körledning

2020-09-25

En grupp körledare samlades för en After Work-träff i Lund 25 september 2020.

Sanna Martin, ledare för köerna Röster utan gränser och Reclaim With Song, presenterade sina arbetsmetoder för körledning under coronapandemin. Även Lena Ekman Frisk, kördirigent, lärare i körledning samt föreståndare för Körcentrum Syd delade sina erfarenheter. Maria Videll, producent vid Körcentrum Syd, förde anteckningar.

Minnesanteckningar:

Inledning

Pandemin har inneburit ett långt uppehåll för många körer, som av olika anledningar inte kunnat träffas och repetera. Körsången lyder under egna restriktioner, utöver de som gäller i normala fall, med 2 meters avstånd mellan varje körsångare och krav på god ventilation i repetitionslokalerna. Flera körsångare befinner sig även i riskgrupp. Få lokaler är så stora att hela kören kan träffas samtidigt och körer har därför delat sig i mindre grupper eller repeterat utomhus.

Det är inte bara sången som är viktig, när det handlar om körsång utan också det sociala sammanhanget. Saknaden efter att få träffas och sjunga tillsammans, har lett till nya kreativa sätt att repetera och sjunga... på nätet.

Nedan följer tips från främst Sanna Martin och Lena Ekman Frisk om hur de arbetar med digital körledning. Flera av deltagarna på mötet bidrog också med tips och exempel på hur de arbetar digitalt.

Hur fungerar det rent tekniskt?

- Digital körledning kräver ett digitalt mötesprogram som Zoom eller liknade. Även Facebook fungerar. Sanna och Lena upplever att Zoom är det program som fungerar bäst. Betalversionen av Zoom, som körledaren behöver ha, kostar ca 300 kr i månaden. För deltagarna räcker det med gratisversionen.
- Det lönar sig att lägga ner tid på att lära sig programmet väl. Säkert finns det någon i omgivningen (kanske i kören) som sitter inne med kunskaper och kan hjälpa till.
- Jim Daus Hjernö på The Royal Academy of Music i Danmark har gett ut en Zoom Music Tutorial for students. Han lär bland annat ut hur du ställer in funktionen ”original sound”, som tar fram nyanser bättre.
Du hittar den på: https://www.youtube.com/watch?v=j2T7PCk_cWs
- Zoom med flera mötesverktyg är inte optimala när flera vill sjunga samtidigt och därför är det bäst är att bara körledaren hörs och att deltagarnas mikrofoner är avstängda, ”mutade”.
- I Zoom finns även en chat-funktion och ”break-out rooms” där olika stämmor kan träffas för sig.
- Det finns även en inspelningsfunktion i Zoom. De som missar en repetition kan få den inspelade repetitionen på länk senare. Det är en envägskommunikation men mycket uppskattad.

- Digital körledning kräver ett bra nätverk. Saknas det så går det filma repet och låta kören ta del av det i efterhand.
- Sanna erbjöd sig att vara teknisk support till sina körsångare, vilket gjorde att alla vågade försöka och kunde vara med.

Bra tips för själva repetitionen ☺

- Det är viktigt att trots avstånd få hälsa och titta varandra i ögonen. Sanna brukar därför börja repetitionen med en namnrunda med rörelse.
- När man inte träffar varandra fysiskt har det visat sig bra att arbeta mer med rörelse än annars. Enkla rörelser ger en känsla av samhörighet. Rörelse är även bra för att få deltagarna att sträcka på sig och stå upp när de sjunger.
- För många körsångare är det viktigt att kunna höra/sjunga alla stämmor tillsammans (vilket inte går när alla är mutade). Här kan det vara bra att ha med ett instrument eller medhjälpare som agerar kör. Sanna har ofta med sig 1 - 2 personer på plats när hon leder/streamar för att kunna sjunga 2-stämmigt. Medhjälparna hjälper även till att hålla energin uppe och kan agera kör under repetitionen.
- För att körmedlemmarna ska få möjlighet att umgås och prata med varandra kan man i pauserna slumpmässigt dela kören i olika grupper (i break-out rooms).
- Man blir trött av att titta på skärmen... Det är därför ett bra tips att korta ner repetitionstiden. Sanna har kortat ner sina repetitionstider från 2 – 3 h till 1,5 h.
- För att alla körsångarna ska synas på bild, finns det en funktion i Zoom som delar skärmen mellan alla. Körledaren kan även välja att bara visa sig själv, då det behövs.
- Sanna har upptäckt att det är bra om hon styr repetitionen – vem som säger något och när. Annars blir det lätt kaos. Körledaren kan ”muta” alla vid behov.
- För att underlätta repetitionsarbetet arbetar Sanna med ljudfiler istället för noter.
- Lena har repeterat med halva kören i repetitionslokalen och halva kören på Zoom (byter varannan gång). Kameran (datorn) är placerad så att de som är hemma ser dirigenten. En extern mikrofon (med ljudkort) i körsalen är ett bra hjälpmedel för att förbättra ljudkvaliteten för dem, som lyssnar i hemmet.
- Det är bra att ha ett slutmål med repetitionerna, exempelvis en gemensam utomhusrepetition eller repetition inne i en STOR lokal. Man kan också spela in en Zoom-konsert! Zoom konserten kräver emellertid lite ytterligare teknik. Bilden går att spela in från Zoom men ljudet måste vara enskilda ljudspår som läggs in i ett program som ”Garage Band”.

Sist men inte minst!

- Det finns fördelar med det digitala: stora avstånd blir plötsligt oviktiga. En kör kan ha deltagare från Umeå till Ystad ☺.